

29: 262; RÁCZ NéprNytud. 2: 44; KELEMEN NytudÉrt. 40: 181–182; SZABÓ T. NyIrK. 10: 280), ellentétben a komoly tartalmú és hivatalos hangvételű szövegekbe nem illőséggel (HORGER MNy. 29: 262; RÁCZ NéprNytud. 2: 44; KELEMEN NytudÉrt. 40: 181–182; SZABÓ T. NyIrK. 10: 280).

Eltérő viszont a kutatók álláspontja az ikerített becézők születési idejét illetően. Vannak, akik újabb fejlődés eredményének vélik, mert a régi nyelvből nem mutatható ki a beczésnek ez a fajtája (MELICH MNyTK. 15: 13; TOLNAI MNy. 23: 172; VARGA, 11; BENKŐ Nyr. 74: 337; SZABÓ T. NyIrK. 10: 286), mások viszont a XVII. századnál régebbi keletkezésűnek gondolják (MÉSZÖLY: Pais-Eml. 355; RÁCZ MNy. 52: 48; ÖRDÖG NéprNytud. 5–6: 79–83). A nézetek ütköztetése produktív hatásának bizonyult az ikerítő beczés kutatásában.

SZIKSZAINÉ NAGY IRMA

Nevek emléke – emlékek neve

*(Egyetemi hallgatók a nevükről,
a tulajdonnévvel kapcsolatos élményeikről)*

Az ifjúság emléke

Másodéves egyetemi hallgató voltam Debrecenben, amikor Mező Andrással, azaz Bandival először találkoztam a Nyelvészeti Intézet szemináriumában. Az ötvenes évek második felében a Magyar és a Finnugor Tanszék alkotta az intézetet, ahol a két szélső szobában a két professzor, Papp István magyar és Kálmán Béla finnugor nyelvész dolgozott. Munkájuk a két területen nem különült el szigorúan, mindkettőjükhöz lehetett magyar, ill. finnugor problémával is fordulni. Az ő szobáik között volt az ún. tanársegédi az oktatók és a szeminárium a hallgatók számára. A Benczúr kollégiumban lakók reggeltől az esti zárásig szinte állandóan az egyetemen tanyáztak, az órák között és után a nagykönyvtárban, a jó napsütésben az egyetem előtt, de az igazi bázist nekünk a nyelvészeti szeminárium jelentette, ahol az intézeti tag hallgatók állandó tanuló, dolgozó helyet, könyvtárat, néha egy kis cédulázással még zsebpénzt is találtak. Itt lehetett tartani a saját fiókban a könyveket, jegyzeteket, a fogason a kabátot, a szekrényben egy kis elemózsiát. Erre a hajdani szemináriumra ma sem tudok megindultság nélkül emlékezni.

Ebben a szemináriumban tűnt fel Mező Bandi mint intézeti tag, emlékezetem szerint már elsőéves korában, s a sors úgy hozta, hogy a fiókjaink egymás mellett voltak a baloldali asztal ajtó felőli belső oldalán. Az *András~Bandi* névvel nem volt gondom, de a *Mező* furcsának tűnt, mert tulajdonnévi funkcióban ezzel a szóval korábban nem találkoztam. Mindez végigfutott a gondolataimban, s befolyásolta az ünnepelt tiszletére választott témát.

Az ifjúság neve

Dolgozatom alapötletét az a körkérdés adta, amelyet Fercsik Erzsébet és Raátz Judit intézett a névtannal foglalkozó szakemberekhez. A válaszadás megtisztelő feladata közben fogalmazódott meg bennem, hogy a hallgatóimnak is feltehetnék hasonló kérdéseket, és a válaszaikból kiderülhetne az ő tulajdonnévvel/nevükkel kapcsolatos állásfoglalásuk

A későbbi feldolgozás reményében három kérdést állítottam össze. Amikor a Miskolci Egyetem magyar szakos hallgatóit tanítván újabb és újabb csoportokat kaptam, mindig megkértem őket, hogy a kérdéseimre válaszoljanak. Lehetőség volt arra, hogy az órán írják meg, de arra is, hogy alaposabb, esetleg több napos megfontolás után otthon készítsék el a válaszokat. A kérdésekhez vázoltam, hogy mit szeretnék a segítségükkel megtudni. A válaszok gyűjtésében Tuba Márta is segített a debreceni KLTE magyar szakos hallgatóit kérdezve. Segítségét köszönöm. Az eddig összegyűlt anyagból a mostani feldolgozáshoz kiválasztottam ötven választ. Ezeket mind miskolci magyar szakos hallgatók írták az 1998/99-es tanévben. A válaszadók többsége másodéves volt az adott időben, néhány pedig negyed-, ill. egy ötödéves. Életkoruk szerint tehát a húszas éveik első felében jártak. A válasz írásakor megadhatták a teljes nevüket, de el is hallgathatták. Ezzel az utóbbi lehetőséggel nehéz volt élni, különösen a harmadik kérdés miatt, mint azt a későbbiekben látni fogjuk. De nem is használták ki a szóban felkínált kibúvót.

A kiválasztott 50 kérdőív kitöltői közül 48 megadja a teljes nevét (családnév + utónév együttesét 46, ill. a férj családnéve + *-né* képző + teljes leánykori név együttesét 2), kettő csak a keresztnévét.

A kitöltők közül 44 a lány, 6 a fiú. A nemek közötti megoszlás, ha nem is mutatja pontosan a férfi-nő arányt a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán, arra mindenesetre utal, ami a napi tapasztalatom is a csoportok ismeretében, hogy a lányok túlnyomó többségben vannak.

Először a válaszadók teljesen esetlegesen összeállt névsoráról mondanék el névtani szempontból néhány észrevételt.

Névsorom 48 teljes, hivatalos nevet és két női keresztnévet tartalmaz. Mind a hat fiú hallgató megadta a teljes hivatalos nevét.

Ketten viselnek *Nagyné Szabó Mária* típusú asszonynevet. Azaz ebből az erősen korlátozott nagyságú névsorból az derül ki, hogy a férjezett hallgatónők ezt a típust részesítik előnyben.

Egy lánynak van kettős családnéve (*Urbán-Szabó*). A családnévek kevés kivétellel olyanok, amilyenekkel korábbi gyakorlatomban már találkoztam (pl. *Bacsó, Csizmadia, Farkas, Maksa, Mészáros, Orosz, Stefán, Váradi*), s csak 3 azoknak a száma, amelyek eddig ismeretlenek voltak (*Barbócz, Chmara, Rozgova*).

Ami az utóneveket illeti, hagyományosabbnak tűnnek az *Ágnes, Eszter, Katalin* és esetleg a *Zsuzsa* lánynevek, bár ez utóbbi mint anyakönyvezhető forma nem túl régi. Feltűnő, hogy első keresztnévként a régebben annyira gyakori és kedvelt *Mária*, ill. *Erzsébet* egyszer sem fordul elő. Az én ízlésem és névkompetenciám szerint régiesnek tűnik a *Hajnalka* és a *Stefánia*. A többi név megfelel annak az igénynek, ami a hetvenes évtized végét jellemezte. Erre utal pl. az olyan nevek

megjelenése az itteni listán, mint *Adrienn, Andrea, Krisztina, Szilvia, Virág*. Feltűnik a nevek nagy változatossága. A 44 lány 31 nevet visel. Egyenlő eloszlás esetén 0,7 név jut egy főre, és egy névre 1,4 viselő személy. Legtöbbször, három ízben fordul elő a *Gabriella*, a *Judit* és a *Viktória*, kétszer fordul elő 7 név (*Adrienn, Andrea, Anita, Enikő, Ildikó, Krisztina* és *Orsolya*); csak egy-egy névviselő jut 21 névre (*Ágnes, Anetta, Anna, Annamária, Emese, Eszter, Evelin, Hajnalka Hedvig, Henriett, Henrietta, Katalin, Marianna, Melinda, Olívia, Stefánia, Szilvia, Tamara, Timea, Virág* és *Zsuzsa*).

Az első keresztnév abc-rendben és előfordulás számuk: *Adrienn* (2), *Andrea* (2), *Ágnes* (1), *Anetta* (1), *Anita* (2), *Anna* (1), *Annamária* (1), *Emese* (1), *Enikő* (2), *Eszter* (1), *Evelin* (1), *Gabriella* (3), *Hajnalka* (1), *Hedvig* (1), *Henriett* (1), *Henrietta* (1), *Ildikó* (2), *Judit* (3), *Katalin* (1), *Krisztina* (2), *Marianna* (1), *Melinda* (1), *Orsolya* (2), *Olívia* (1), *Stefánia* (1), *Szilvia* (1), *Tamara* (1), *Tímea* (1), *Viktória* (3), *Virág* (1), *Zsuzsa* (1).

A fiúk közül senki, lányok közül 12-en viselnek kettős keresztnévet (*Adrienn Éva, Andrea Timea, Anita Andrea, Anna Mária, Gabriella Márta, Henrietta Katalin, Henriett Anikó, Ildikó Agnes, Judit Ida, Katalin Krisztina, Orsolya Fanni, Viktória Mónika*).

A lányok nevének vizsgálata után lássunk valamit a kisebbségbe szorult fiúk nevééről is! A minta olyan kicsi, hogy nem is csodálkozhatunk azon, hogy egy névre egy fő, egy főre egy név jut (*Balázs, Krisztián, László, Péter, Zoltán, Zsolt*). Valóban hagyományos név a korábban nagyon népszerű *László* és a nem ritka *Zoltán*; a *Balázs* és a *Péter* divatja változik, ennek a generációnak a születése táján kedvelt nevek voltak. A *Krisztián* divatja újabb keletű, s időközben a *Zsolt* is nagyon népszerű lett.

A leghosszabb fiúnév hat szótagos, a leghosszabb lánynev a család- és egy utónevet figyelembe véve nyolc szótagos, de ha a második keresztnévet is figyelembe vesszük (ami nincs feltüntetve a fiúk válaszaiban), akkor a leghosszabb teljes név tizenegy szótagos. A fiúnevek átlagos szótagszáma kis kerekítéssel 4,7, a lányoknál az asszonynév nélküli család + egy keresztnév 5,7 szótag.

Lehetne még írni a családnév és keresztnév együtteséről, de a nyilatkozók inkognitóját nem akarom teljesen felfedni. Azt elmondhatom, hogy rímel három lány, rímel és alliterál egy lány, és alliterál egy lány és egy fiú névegyüttese.

Az ifjúság válaszai

„Első névélményem” volt az első kérdés. Kiegészítésként hozzáfűztem, hogy emlékeznek-e olyan mozzanatra az életükben, esetleg kora gyermekkorukban, amikor rádöbbenetek, hogy a tulajdonnév valami más és miben más, mint az egyéb szavak. Tulajdonképpen célom volt az is, hogy kutassanak emlékezetükben korai névélmény után. A további gyűjtés érdekében el kell gondolkodnom a kérdésfeltevésen, mert 11 esetben nincs vagy nem értékelhető a válasz. Az értékelhető válaszok az első élmény forrását szülői elbeszéléshez (5), saját játéktárgyhoz (5), olvasmányélményhez (4), testvérhez (4), hírességhez (4), saját névhez (4), óvodai társához (4), iskolatársához (3), szeretett személyhez (3), állathoz (2), egy esetben a 12

alliteráció jelenségéhez kötik. Illusztrálásképpen néhány választ idézek. „Az óvodáskor tájékán rájöttem arra, hogy fiú- és lányneveket is becéznek azonos módon” (*Gábor, Gabriella* → *Gabi; Krisztina, Krisztián* → *Kriszti*). „Egy (másik) kislány babáját is *Katinak* hívták. Majdnem hajba kaptunk ezen, mert a *Kati* nevet a saját szerzeményünkne éreztük. Nagyon fájt, hogy a másik babát is *Katinak* hívták.” „Az iskolában egy lány nagyon fiús volt. Meglepődtem, hogy *Évának* hívják, és nem fiú.” „Szüleim és testvéreim *Aninak* hívtak, mások *Anitának*. Később ráeszméltem, hogy másokat is szoktak becézni.” „Egy játékmedvém volt kockás kendővel a fején. Azért neveztem el *Marisnak*, mert a nagymamám is mindig kendőt hordott, és őt *Máriának* hívják.” „Szüleimtől tudom, hogy amikor megszületett a húgom, fiút vártunk, akinek már a neve is megvolt (*Zsoltika*), én sokáig ezen a néven szólítottam, hiszen nem voltam tisztában a fiú- és lánynevek közti különbséggel.” „Halász Judit-lemezt kaptam, és akkor döbbsentem rá, hogy nemcsak engem hívnak *Juditnak*, már ketten vagyunk.” „Iskolás koromban felöltött bennem, hogy anyukámnak is van rendes neve.” „A *Görgey Krisztina* név nagyon előkelően hangzott.” „Saját nevemet annyira nem szerettem (*Virág*), hogy mindenkinek azt mondtam az óvodában, hogy engem *Panninak* hívnak.” „*Ercsi Cukorgyár – Répatároló*. Szüleim beszéltek a cukorgyárról, s én megpróbáltam azt a megfoghatatlan világot elképzelni.” „6–10 éves koromban a *Karolina* név tetszett a legjobban, egy képzeletbeli barátnőmet hívtam így, amikor egyedül játszottam. De nem tudom, hol és mikor hallottam ezt a nevet.” „Egy barna kiskutya *Csoki* neve.” „Csak a nagyapám becézett *Ágicának*. Mintha egy új nevet fedezett volna fel nekem!” „Egy kedvenc mesekönyvem címe: *Csipike, az óriás törpe*.” „10 évesen osztálykiránduláson vettem részt Egerben, s hahotázva olvastuk az egri vár védői között *Krakkói Szaniszló* és *Döngelési Gáspár* nevét.” „Egyik ismerősünk kérdezte az akkor született húgom nevét, s annyira nem ismerte a *Nikolett* nevet, hogy *mikor lett*-nek értette.” „*Körtvélyesi Kinga*. 3–4 éves koromban az alliteráció nagyon megfogott.” „Óvodás koromban kórházban voltam, s a doktor bácsi új becenevet talált ki: *Heci*.” (A *Hedviget* becézte így!) „Az iskolában a bemutatkozás után jöttem rá, hogy a tanító néni azt kérdezte, hogyan szólítanak.” Az élmények tehát megoszlanak aszerint, hogy egy bizonyos denotátum vagy a denotátum neve kelti fel az érdeklődést (előkelő hangzásúnak ítéli; megérzi a névben a különlegességet, az alliterációt), ill. a névvel kapcsolatos tevékenység (az anyát a gyerek nem szólítja „rendes” névén; a nevet becézik).

A második a **legek** kérdése volt: „Legfurcsább, legérdekesebb, legpozitívabb vagy legnegatívabb névélményem”. Azt szerettem volna megtudni, hogy mit és miért tartanak különösnek. Ehhez nem volt szükség külön szóbeli kiegészítésre. Hárman nem válaszoltak, egy esetben tájsszóval keverte a válaszadó a tulajdonnevet. A válaszok így is meghaladják a válaszadók számát, mert egyesek több **legre** is válaszoltak. A válaszokat négy kategóriába soroltam: **érdekes, tetszik, nem tetszik, furcsa**. Az élmények forrása hasonló az első kérdéséhez. Ismerősök, családtagok neve, olvasmányélmény. A saját keresztnév mint különlegesség csak egy esetben fordul elő, mert a válaszadó az *Olíviát* nagyon ritkának találja. **Érdekesnek** találják, hogy a *Jácint* lehet lánynév, egy másik válaszban, hogy a *Jácint* lehet fiúnév, tehát virágnevet fiú is kaphat, hogy a *Hedviget* fiúnévnek hiszik, hogy az

évfolyamon, ill. egy családban sok az alliteráló név (a válaszadók nem azonosak az első kérdésnél az alliterációt említővel), hogy a Kodály Zoltánnétól kapott autogram miatt a név is érdekessé vált, hogy felfedezi az egyik dédanya nevében saját vezetéknévét (*Kovács*), hogy az óvodában mindenki utálta a saját nevét, s ez a válaszadóra is ráragadt (*Virág*), hogy egy családban a testvérek a *Humor* és *Magor* nevet viselik, hogy egy családban mindenki „történelmi” keresztnévet visel: *Álmos* (vezér), *Dániel* (próféta), *Imre* (herceg), *Mátyás* (király), *Miklós* (püspök), *Péter* (cár), (még különösebbnek találta a válaszadó, hogy ez nem tudatos törekvés volt a névadásnál, hanem utólagos magyarázat), hogy a *Laura* nevet az óvodában *Lagurának* ejtette. A **tetszik** kategóriába kerül a *Berta* (Boncza Berta miatt), a *Dávid* a hangzása és az első szerelem neve miatt, a *Dimitriu Achilles* az idegensége miatt, a *Gerda* egy barátnő gyereke és egy mesebeli kiskecske neve miatt. A *Milcsi* azért tetszik, mert az óvónéni viselte, s ennek alapján a válaszadó játékbabája is. Olvasmányélményből származik a *Dömdödöm* és a *Mikkamakka*. **Nem tetszik** a külföldi filmsorozatok hatása a névválasztásra (*Jennifer*, *Pamela*, *Dzsoki*, *Zsaklin*), nem tetszenek az ún. divatnevek (példák nélkül), s konkrétan a *Fradina*. A legnépesebb a **furcsa** kategória, ahová valós nevek kerültek. Ezek abc-rendben és a minősítés okával a következők. *A*-val és *Á*-val kezdődő sok utónév egy családban (*Adél*, *Adrienn*, *Anita*, *Attila*, *Ádám*, *Ágnes*, *Árpád*). Az *Achilles*, az *Aphrodite* és az *Apollón* ugyancsak egy családban, becézésük *Afika*, *Akika* és *Apika* formában (az anya pedig a saját *Piroska* nevét *Vénuszra* változtatta). *Benjámín* a családban az első előfordulás, s mint ilyen annyira idegen volt, hogy a nagypapa egy cetlire írta fel, hogy az érdeklődőknek meg tudja mondani. A hármas utónévként hallott *Cintia Ticiána Patricia*, a *Cseperke*, mert csak a *Csepke* forma volt ismerős, a *Delkov Alexis* és *Delkov Dimitri* az idegensége miatt. A *Futó Rózsába* óhatatlanul belejátszik a köznévi jelentése éppenúgy, mint a *Galuska* vagy *Hosszú* családnévbe. A *Jetro* és *Obed* utónevek előfordulása testvéreknél. A *Kasza Blanka* a híres filmcím azonos hangzása miatt, a *Koma* családnév pedig a köznévi jelentésénél fogva került ebbe a csoportba. A *Márton* utónév kistestvér neveként furcsa, mert a válaszadó ismert egy *Marci* nevű kismacskát. A *Márton Márton* teljes név szokatlansága miatt. A *Mercédesz* névről a válaszadó azt hitte, hogy az autómárkanév alapján kapta ember. A *Nagygombai Gomba Gusztáv* név a miskolci avasi temetőben, mert egy nagydarab, tohonya ember képzetét idézi. *Nemoda Buda* nevű személy egy TV-műsorban, aki leendő gyermekeinek a *Nemoda Buda Örs* és a *Nemoda Buda Jenő* nevet szándékozik adni. A furcsaság okára talán felesleges is kitérni. A *Sáfrány Lilla* furcsasága azt eredményezte, hogy a válaszadó ezzel a teljes névvel nevezte el a játékbabáját. A *Soma* keresztnév első hallásra tűnt furcsának, a *Szabó Illangó Boglárka* ritkasága miatt. *Szigfrid* nevű eleven emberekkel (apával és fiával) találkozni élményszámba ment, mert a válaszadó csak meseszövegben ismerte. Egy adatközlő furcsának találta, hogy az óvodában egy kisfiú *Sztankay István*, miközben a TV-ben azonos nevű színész szerepel (valószínűleg Bors Máté szerepében). Megjegyzem, hogy olyan mértékű a furcsaság két említett névben, hogy azt valósnak alig-alig tudom elképzelni, bár az egyiket iskolatárs neveként említi a válaszadó (*Kandisz Nóra*), a másik inkább a kabaré világába visz (*Fülén Kaki Sándor*). De semmi sem lehetetlen!

A harmadik kérdés volt leginkább személyre szabott, hiszen így hangzott: „Saját nevem.” Szóbeli kiegészítésként azt kértem, hogy itt arról írjanak, hogy viszonyulnak a saját nevükhöz. Tetszik, nem tetszik? Miért igen és miért nem? Van-e valami ismeretük a nevük kiválasztásáról? Beszélnek-e a családjukban azokról az indítékokról, amelyek meghatározták ma viselt nevüket? Ezzel a harmadik kérdéssel azt szerettem volna elérni, hogy lássák, mennyire fontos lehet az az információ, ami elárul valamit „névkapásuk” indítékaiból. Ha ez eddig nem volt beszédtema családjukban, döbbenjenek rá, hogy nekik mint reménybeli szülőknek nem szabad elmulasztaniuk, hogy gyermekeikkel a „névadás” körülményeiről beszéljenek. A válaszok alapján azt látom, hogy 20-nak tetszik a saját keresztnéve: *Adrienn* (2), *Anetta*, *Ágnes*, *Eszter*, *Hedvig*, *Henrietta*, *Katalin*, *Marianna*, *Stefánia*, *Szilvia*, *Tímea*, *Viktória* (3), *Zsuzsa*, ill. *László*, *Krisztián*, *Péter*, *Zoltán*. A kezdeti idegenkedés és nemtetszés után ma már tetszenek a következő nevek: *Anna*, *Emese*, *Evelin*, *Hajnalka*, *Melinda*, *Olívia*, *Tamara*, *Virág*, ill. *Balázs*. Csak a nevével kapcsolatos problémára utal a *Zsolt* (nincs idegen megfelelője), ill. az *Annamária* (csak a bezérett változatot fogadta el) nevet viselő. A tetszésről nem nyilatkozik *Henriett*. Két csoportban is megtalálható az *Andrea* (nem nyilatkozik, ill. már tetszik); az *Anita* (tetszik, ill. nem nyilatkozik); az *Enikő* (már tetszik, ill. nem nyilatkozik); a *Gabriella* (két ízben tetszik, és már tetszik egyszer); *Ildikó* (tetszik, ill. már tetszik) *Judit* (már tetszik két ízben, ill. tetszik); a *Krisztina* (tetszik, ill. közömbös) az *Orsolya* (tetszik, ill. nem tetszik).

A tetszik és a már tetszik válaszokból az derül ki, hogy a keresztnévüket szeretik, elfogadják 29-en, s ugyanarról a névről kétféleképpen is nyilatkoznak. Néhány választ idézek a keresztnévre vonatkozólag: „Nekem szép, dallamos nevem van, mégsem voltam vele elégedett” (*Ildikó*). „Nem szerettem a keresztnévemet, mert becéző név (!) (szintén *Ildikó*). „Egyszerű és gyakori... Én ennek ellenére szeretem” (*Zsuzsa*). „Nevem tetszik, mert jó a hangzása” (*Péter*). „Saját nevem az egyetlen olyan dolog, amivel teljesen elégedett vagyok” (*Orsolya*). „Azért nem tetszik a nevem, mert csupa mély magánhangzóból áll” (szintén *Orsolya*). „A saját nevem mindig nagyon tetszett” (*Eszter*). „Vezetéknevemmel nincs problémám. Ezt elfogadtam, mivel nem volt más választásom. A keresztnévemet sokáig nem szerettem, mivel gyermekkori környezetemben senki sem hívtak *Emesének*.” „Semmi bajom a nevemmel. Nem utálok, de nem is tetszik túlságosan” (*Krisztina*). Azok, akik most tetszőnek, elfogadottnak mondták a nevüket, a kamaszkor táján vagy még később békéltek meg vele, mert beletörődtek, hogy ezt kell viselni, vagy megismertek olyan személyeket, akiknek azonos utónévük volt, vagy megtudtak valamit a nevükkel kapcsolatban (eredet, jelentés, a névadás indítéka), s megváltozott a véleményük. Az erre utaló válaszokból: „Később pozitívan fogtam fel, hogy ritka nevem van” (*Evelin*). „Sokáig nem szerettem a keresztnévemet amiatt, hogy a *kő* szót tartalmazza” (*Enikő*). „Különlegességet sugall éppen azáltal, hogy olyan egyszerű, de ritka” (*Virág*). „Ma már szeretem, amióta megtudtam, hogy mit jelent a *Krisztina* név.” „A nevem sokáig nem tetszett nekem, de mára már megbarátkoztam vele” (*Melinda*). „Én büszke vagyok a nevemre, kedves szép hangzású névnek tartom. Legjobb barátnőmet szintén *Tímeának* nevezik.” „Mikor iskolás lettem, anyámék elmondták, hogy ha fiúnak születtem volna, *Kázmér* lettem volna.

Azóta örülök, hogy lány vagyok” (*Olivia*). „Kislányként szerettem volna kedves, vidám, csilingelő nevet, pl. *Krisztina, Gyöngyike, Anikó, Erika*. Ma már tetszik az *Anna* keresztnév.” „Gyerekkoromban nagyon utáltam, ti. *Tamarának* hívnak, s ezt kitűnően lehetett csúfolni” (*kamara, számara*). Egy válaszdó annyira nem szerette a szülőktől kapott utónevét (*Mónika~Móni*), hogy 17 évesen saját elhatározásából a szülőkkel egyetértve *Viktóriára* változtatta. Eredeti keresztnévét nem érezte sem a családnévéhez, sem az egyéniségéhez illőnek. Feltűnik, hogy nevükhöz fűződő családi emléket (ki választotta a nevet, milyen indítékból) csak nyolcan említene, és szomorú, hogy egyikük még a szüleinek határozottan feltett kérdésre sem kapott választ. Öröndetes viszont, hogy az utónevek hagyományozása tudatosan több esetben, s annak a nosztalgának is van nyoma, hogy szívesen viselik/viselnék a családban többször előforduló utóneveket. Van, akinek a nevét a nagyobb testvér választotta, s van, aki nagyobb testvérként választhatott nevet.

A kettős keresztnevéről azt látjuk, hogy a 12 lány közül hárman nem nyilatkoznak a második keresztnév okáról (*Adrienn Éva, Henriett Anikó, Orsolya Fanni*), hirtelen ötletből született (*Andrea Tímea*), a családban a testvérek, ill a lányok kettős keresztnévet viselnek (*Anita Andrea*, ill. *Anna Mária*), a második keresztnév a keresztanya, ill. az anya neve után (*Gabriella Márta*, ill. *Henrietta Katalin, Ildikó Ágnes, Judit Ida*), a második keresztnévet a szülők divatosnak érezték (*Katalin Krisztina*), egyikük saját elhatározásából visel kettős keresztnévet (*Viktória Mónika*), mint azt fentebb más összefüggésben már említettem.

Összefoglaló megjegyzésem a saját nevükhöz való viszonyulásra vonatkozik. Az derül ki, hogy fontos a név tetszése, elfogadása, a vele való megbékélés a túlnyomó többségnél. A kisebbség viszont arra figyelmeztet, hogy eredményes lehet a név elfogadásában a család magyarázata a választás okáról, a családi hagyományozás, a névtani ismeretek. Azt remélem, hogy a nyilatkozatra bírt hallgatók később ezen ismeretek fényében és nagy felelősséggel fognak gyermekeiknek nevet választani, hogy a *nomen* minden esetben jó *omen* legyen a viselőjének.

KORNYÁNÉ SZOBOSZLAY ÁGNES

Intern Otto, Angicica, Lütyő és a többiek, azaz névválasztás a számítógépes csevegőcsatornán

Dolgozatomban a névadásnak egy olyan új jelenségével kívánok foglalkozni, amelyre a számítógépen történő kapcsolattartáskor van szükség.

A számítógép világába belépve neveink száma is bővül. Hiszen, ha a gépek segítségével akarunk a világgal kapcsolatot létesíteni, akkor feltétlen szükségünk van egy e-mail, vagy magyar elnevezéssel egy drótposta vagy csigacímre. Ez a cím minden esetben tartalmazza az általunk választott felhasználói nevet (username), mely többnyire személynevünk valamilyen ékezet nélküli kombinációja (pl. *turi* <